

## σπυρί

**σπυρί, το**, ουσ. [<όψιμο μυν. σπυρίν <σπάν. σπυρίον, υποκορ. του σπάν. σπυρός <αρχ. πυρός (= κόκκος σιταριού) με ανάπτυξη προθετ. σ-], το σπυρί· ελάχιστη ποσότητα: «δε θα χαλάσει ο κόσμος, αν δώσεις και σε μένα ένα σπυρί απ' αυτά που έχεις!». (Λαϊκό τραγούδι: *μάννα δε φυτέψαμε ούτ' ένα λουλούδι κι ακριβοπληρώσαμε δυο σπυριά ζωή*)·

- βγάζω σπυριά, βλ. συνηθέστ. βγάζω σπυράκια, λ. σπυράκι·

- δεν άφησε σπυρί, (για χρήματα ή περιουσία) σπατάλησε ολοκληρωτικά: «έμπλεξε με την υτόλτσε βίτα κι από κείνη την ατράνταχτη περιουσία που είχε, δεν άφησε σπυρί». Από την εικόνα των πουλερικών που δεν αφήνουν ούτε ένα σπυρί από αυτά των δημητριακών που τα πετάει η νοικοκυρά για να φάνε. Συνών. *δεν άφησε άντερο / δεν άφησε κολυμπηθρόξυλο / δεν άφησε κουκούτσι / δεν άφησε λέπι / δεν άφησε ρουθούνι / δεν άφησε σάλιο / δεν άφησε σταγόνα / δεν άφησε φλούδα*·

- δεν έμεινε σπυρί, **α.** (για χρήματα ή περιουσία) σπαταλήθηκε ολοκληρωτικά: «απ' τη μέρα που έμπλεξε με τις παλιοπαρέες, δεν έμεινε σπυρί απ' την περιουσία που του είχε αφήσει ο πατέρας του». **β.** (για εμπορεύματα) εξαντλήθηκε, πουλήθηκε, καταναλώθηκε όλο: «απ' το εμπόρευμα που έφερα, δεν έμεινε σπυρί». Συνών. *δεν έμεινε άντερο / δεν έμεινε κολυμπηθρόξυλο / δεν έμεινε κουκούτσι / δεν έμεινε λεπι / δεν έμεινε ρουθούνι / δεν έμεινε σάλιο / δεν έμεινε σταγόνα / δεν έμεινε φλούδα*·

- δεν υπάρχει σπυρί, βλ. συνηθέστ. δεν έμεινε σπυρί·

- **κακό σπυρί**, είδος φλεγμονώδους δερματοπάθειας, που αναφέρεται και ως κατάρα, (βλ. επόμενη φρ.), κατ' επέκταση, χαρακτηρίζει το ενοχλητικό άτομο: «πρόσεχε μη σου κολλήσει ο τάδε, γιατί είναι κακό σπυρί και δε θα ξεμπλέξεις εύκολα μαζί του»·

- **κακό σπυρί στον κώλο σου**, κατάρα σε άτομο, για να του έρθει μεγάλη αναποδιά, μεγάλη δυσκολία, μεγάλο κακό: «αφού δε με βοηθάς, ρε κωλόπαιδο, κακό σπυρί στον κώλο σου!». Από το ότι είναι πολύ οδυνηρό σε κάποιον που έχει φλεγμονώδη δερματοπάθεια στον κώλο του·

- **μου 'γινε κακό σπυρί**, μου έγινε πολύ ενοχλητικός με τις συνεχείς παρεμβάσεις ή απαιτήσεις του: «απ' τη μέρα που τον γνώρισα, μου 'γινε κακό σπυρί αυτός ο άνθρωπος με το δώσε μου δώσε μου και δε μ' αφήνει σε ησυχία»·

- **ούτε σπυρί**, ούτε την ελάχιστη ποσότητα, καθόλου, τίποτα: «μοιράστηκαν μεταξύ τους τα κέρδη και μένα δε μου 'δωσαν ούτε σπυρί». Συνών. *ούτε κουκούτσι / ούτε λέπι (β)*·

- **σπυρί σπυρί**, λίγο λίγο: «δούλεψε σκληρά στη ζωή του και σπυρί σπυρί έκανε ολόκληρη περιουσία»·